

GRANJA - ESCOLA EL CANADELL

Quan els pares de la masia pairal El Canadell, de Calders, a la comarca del Bages, van casar el seu fill Josep amb la Judith Vall, ara fa deu anys, no només van guanyar una filla, sinó una noia emprenedora que ha contribuït decisivament a millorar el benestar familiar, amb la seva idea de posar en marxa a la finca, que data del 1404, una granja-escola per a nens.

“Al principi ho van trobar estrany perquè no hi estaven acostumats –recorda la Judith-, però després van veure que del negoci en podia sortir un benefici econòmic i una inversió per a la casa que li convenia, perquè si no tens un complement a part de la pagesia no treus uns diners per poder-la anar arreglant. Així ha estat possible restaurar parts de la masia que estaven molt deteriorades, i ara ens n’han quedat moltes de noves, tot mantenint l’aparença d’antiguitat.”

Els ara ja saben de què va, la granja-escola, però nosaltres encara no, així que li demanem que ens ho expliqui: **“Ara fa cosa d’un any que vam començar a preparar la casa perquè hi poguessin venir els nens a fer estades d’un sol dia, sense dormir, i activitats de pagès, com pot ser visitar la granja i els seus animals, o l’hort, o aprendre com es fa la verema, les olives en conserva, la melmelada i el mató, i també en fem de festes tradicionals, el cagatió, Carnestoltes, la castanyada, Sant Jordi... I passen el dia amb això, per exemple anant a buscar castanyes al castanyer i fent-ne una fornada.”**

Ens imaginem que s’ho deuen passar pipa, sobretot quan la Judith ens aclareix que els nens participen activament en cadascun dels processos: **“Per exemple planten, tant pot ser maduixeres com patateres, i ho fan tot, des de preparar l’era, fins a regar, passant per treure les males herbes... El que no els fa gens de gràcia és anar a buscar l’adob al corral de les ovelles i tirar-ho, però ho han de fer, obligatòriament, perquè sàpiguen que es fa, amb els residus dels animals. En canvi, amb la verema, com que cullen el raïm a la vinya i l’aixafen a la premsa del celler, descalços, doncs disfruten moltíssim, a part que tothom en surt amb la seva ampolleta.”**

Tot plegat se li va ocórrer a la Judith després d’haver estat durant cinc anys en una casa de colònies, El Xaloc, i la diferència, ja ha quedat dit, és que a El Canadell la visita és d’un sol dia. Darrere, però, s’amaguen molts cursets de tota mena, moltes hores de feina, i familiars i amics que han aportat el seu granet de sorra a aquest projecte de Calders, cosa que la nostra protagonista els vol agrair, des d’aquestes pàgines. **“L’administrador de la casa de colònies mateix –comença-, l’Àlbert, m’ha donat moltes idees; la meva germana Elisenda, que és publicista, ens ha fet tot el muntatge publicitari; en Ramon, un amic de Lleida, que també tenia una experiència anterior amb nens, m’ha ajudat moltíssim a preparar les rutes; dues noies, la Marta i la Teresa, del Consorci del Moianès, em van ajudar a presentar papers –cosa que finalment no va servir de res, davant les institucions, malgrat el que té la granja-escola de recuperació de tradicions-; i el meu cosí Josep ha dissenyat tot el que són fitxes didàctiques, la part pedagògica de les estades, que van principalment en funció de les edats que tenen els nens que ens visiten a la masia.”**

Això funciona de la següent manera: **“Quan algun director d’una escola o una mestra decideix fer la sortida de vegades ja té clar què vol fer; si no és així li ensenyem les activitats que poden fer, les fitxes que poden omplir, i ells trien. Com a exemple, podríem explicar que per als nens de tres anys tenim l’animal dibuixat i ells el pinten, i que a tots, quan arriben, els pengem una ovelleta de cartró i abans de marxar anem a buscar la llana a les ovelles, la hi enganxen i se l’enduen.”**

Quant a aquest animal, val a dir que a El Canadell en tenen sis-centes, d’ovelles, i que aquestes peces són una altra de les grans atraccions de la visita a la granja-escola: **“Tenim un camp al darrere de la casa i abans que marxin els nens, si podem, els acompanyem perquè vegin com el gos d’atura les fa córrer, les fa anar d’un costat cap a un altre o no les deixa anar a un camp de cereal, i els nanos disfruten molt, de veure tantes ovelles juntes pasturant.”**

Per fer-ho, la Judith, compta amb **“un grup de monitors, nois i noies, que donen les explicacions que calguin i estan pels nens des que arriba l’autocar fins que se’n va, un monitor per cada deu nanos”**.

Al respecte, la responsable de El Canadell comenta que hi té més noies degut que és **“més fàcil”** que entrin en contacte amb la canalla, i que el primer dia, tenint en compte que van rebre més de dues-centes criatures, li va costar de trobar monitors: **“Es tracta de conèixer gent que treballi de nit, o que estudiï de tarda, que tinguin el matí lliure.”**

Pel que fa a la seva relació amb aquests monitors, la Judith pensa que **“potser és més fàcil manar a un home que a una dona, que és més punyetera; sap com ha de fer anar les coses, per quin camí, perquè gairebé sempre se surti amb el que ella vol, sap donar la volta a una cosa per aconseguir allò que volia, mentre que l’home va més directe i no ho aconsegueix”**, i tant aquí com en altres àmbits fa servir els seus encants com a dona i la seva experiència com a mare, ben recent.

“El nen va néixer quan engegava el negoci –explica- i m’ha donat molta força, moltes més ganes de tirar-ho endavant... La gent em deia ‘no ho podràs fer, d’embarassada’, com si estigués malalta, i ja ho veieu... Jo penso que empresa i família són compatibles si t’ho saps muntar bé, tot i que és cert que és molt difícil per a la dona, més que per a l’home.”

Tenint-ho tan clar, li demanem, per acabar, el secret: **“En primer lloc, crec que el pare ha de ser comprensiu i donar-te suport psicològic més que físic. Ell podria banyar els nens o donar-los de menjar, però moltes vegades t’ho demanen a tu, o ell per la feina que té no hi és, així que el millor que pot fer quan arriba és ajudar-te psicològicament. D’altra banda, penso que és millor dedicar una hora al nen amb qualitat que no més sense; de vegades estàs dotze hores amb ells i els fas anar més malament que estant-hi una i donant-los el que necessiten.”** L’avalen sis anys d’experiència amb nens.

Judith Vall - Calders (el Bages)